Ha megroppanunk, nem foglalkozik velünk a többség

Kelemen Hunorral az államfőválasztásról

● Ez az RMDSZ már nem a régi, a romániai magyarság nem ellensége a többségnek, de fontos elvárásai vannak, az egységes erdélyi magyar képviselet létrejötte nem a Szövetségen múlik, a román bírók pedig elkezdtek többnyire tisztességesen ítélkezni – mindezekről, továbbá az államfőválasztás első fordulójának fontosságáról és tétjéről Kelemen Hunor elnökjelölt, szövetségi elnök fejtette ki nézeteit a lapunknak adott interjúban.

– Elnök úr, veszíthet az RMDSZ a szavazóbázisából azzal, hogy most elsődlegesen nem őket szólítja meg, hanem a román szavazókhoz fogalmaz meg üzeneteket?

– A magyarokat is megszólítjuk elnökválasztási kampányunkban, a nekik szóló üzeneteket hosszasan sorolhatnám. Viszont ilyenkor mindig nyitni kell, hiszen ez az országról szól, az itt élő minden egyes polgárról, akár magyar, akár román etnikumú. Természetesen, országos kampányban próbálunk minél nagyobb tömeghez szólni. Mindig olyan értékeket próbálunk a központba emelni, amelyek a magyarok számára is legalább annyira fontosak, mint a románoknak. Ilyen például a tisztelet, hiszen mi is elvárjuk, hogy tiszteljék a kultúránkat, a nyelvünket, az identitásunkat. Azt közvetítjük, hogy mi nem vagyunk a román társadalom ellenségei, viszont elvárjuk, hogy identitásunk megőrzésének az intézményes garanciájához hozzájáruljanak.

– Az idei kampány viszont kicsit más, mint az eddigiek - miért és hogyan változtattak?

–Az idei kampányba belevittünk egy kis játékosságot: a „Respekt!” szlogenünkkel a tisztelet fontosságát hangsúlyozzuk. Ezt mindenki érti, aki ezt az értéket fontosnak tartja. A másik fontos üzenetünk, hogy próbáljunk megszabadulni az előítéleteinktől mindkét közösség érdekében. A múltat nem tudjuk megváltoztatni, de a jövőnket meg kellene próbálnunk közösen megtervezni.

–A székelyföldi mindennapoktól messze esik Bukarest és az elnökválasztás. Mennyire sikerülhet mozgósítani a székelyföldi szavazókat, hogy leadják voksukat?

– A politikában az első forduló mindig az erőről szól. A mi esetünkben pedig arról is, hogy megmutassuk: szolidáris közösség vagyunk. Azért is fontos tehát az első kör, mert, ha azt látják, hogy megroppant és megbicsaklott a közösségünk, akkor tovább nem foglalkoznak velünk. Ezt az elmúlt száz esztendőben gyakran érezhettük, ezért próbálunk mozgósítani.

– Sikerült megszerezniük a másik két magyar politikai párt, az MPP és az EMNP támogatását?

– Támogatóik közül sokan eljönnek a beszélgetéseinkre, kérdéseket tesznek fel. Érdekes, hogy nem pártpolitikai, szőrszálhasogató problémákat vetnek fel, hanem inkább kritikus a hozzáállásuk, olyan témákban, amelyek mindannyiunkat foglalkoztatnak. Nem feltétlenül RMDSZ-pártiak, mégis érdeklődnek az elnökválasztás iránt. Nekem ebben a kampányban a legfontosabb kötelességem, hogy korrekten, tisztességesen a magyar ügyekről beszéljek, és ne tegyek különbséget a politikai szimpátiák között. Úgy gondolom, hogy ezt megtettem.

– Jól érzékelhető, hogy a három politikai alakulat között valamilyen közeledés indult el? Előbb, vagy utóbb létrejöhet Erdélyben az egységes magyar politikai együttműködés?

– Rajtam nem fog múlni, de nem érzékeltem ilyen nyomást. Felém nem fogalmazódott meg ilyen igény, pedig amikor politikai vezetőkkel találkozunk, beszélgetünk politikai és támogatáspolitikai kérdésekről. A 2014-2016-os próbálkozás az összefogásra szerintem sikeres volt az MPP-vel. Igaz, mindkét félnek át kellett lépnie a saját árnyékán, de helyesen döntöttünk és tisztességes munkát végeztünk, vagy végzünk az önkormányzatokban és a parlamentben együtt, de külön-külön is.

– Megismételhető ez az összefogás a továbbiakban is?

– Ez sem rajtunk fog múlni. Székelyföldön, az önkormányzati választásokon nagy verseny lesz, de lesz néhány hely, ahol el kell kerülnünk a versenyt. Példa erre Marosvásárhely, ahol 2016-ban közel álltunk a győzelemhez. Most például még Szatmárnémetiben is fölösleges. Öngyilkosság lenne ott versenyezni, ahol van egy magyar polgármester, miután visszaszereztük ezt a pozíciót, amit meg lehetne őrizni. Csíkcsicsóban biztosan lesz megmérettetés, de az biztos, hogy magyar lesz a befutó, így ilyen értelemben nem veszíthetjük el az önkormányzatot.

–A víziók tekintetében eléggé szkeptikusak vagyunk, látjuk a Dan Tănasă-pereket, a korrupciós vádakat, ahol sorra felmentik a köztisztviselőinket a vádak alól, de azért közben meghurcolják őket. Vannak fenntartásaink a román jogállamisággal és a politikummal kapcsolatban is. Mi a középtávú víziója Önnek? Fog ez változni?

– Hogy a közhelyet erősítsem: a remény vesszen el utoljára, hiszen ez mégis egy nagy igazságtartalommal bíró mondás. Ahogy javult a helyzetünk az elmúlt években valamennyivel, úgy bármikor el is romolhat. A korábbi esztendőkben valamilyen mértékben sikerült szétválasztani a bűnüldözést a hírszerzéstől, bár nem annyira, mint amekkora igény lenne rá. A bírók bátrabban döntenek és közelebb kerülünk az igazsághoz. Akár Ráduly Róbert vagy Szőke Domokos, Antal Árpád, vagy Markó Attila esetét nézzük, azt láthatjuk, hogy a bírók tisztességesen, szabadabban ítélkeznek. Abban szeretnék hinni, hogy az ügyészek döntéseit nem mások akarata befolyásolja, és nem a hírszerzéstől, vagy más intézményektől kapnak feladatokat. Bele akartuk foglalni a közigazgatási törvénykönyvbe az anyanyelv és a közösségi szimbólumok használatát, ám ezt formai okokra hivatkozva elmeszelte az Alkotmánybíróság. A kormány ezután sürgősségi rendeletet hozott erről, most ismét az alkotmánybírák döntését várjuk, miközben ismét szavazásra bocsátjuk a tervezetünket, biztos, ami biztos. De menjünk tovább! Ki adja vissza Markó Attilának a sok millió percet, amit elvettek tőle, és ki teszi jóvá a hihetetlen sok kellemetlenséget, ami érte? Ki fogja elmagyarázni a kisgyerekeknek, akiket hajnalban üvöltő emberek ébresztettek fel, hogy nem kell félni, mert ilyesmi többet nem fog előfordulni?! Ki fogja felelősségre vonni azokat, akik mindezt kitalálták, felépítették és gyakorlatba ültették?

– Mi is kérdéssel folytatnánk: milyennek látja az elmúlt tíz évhez képest a Szövetséget? Milyen a működése, vagy a mai megítélése?

– Mindig más volt, mint amilyen most, és más lesz tíz év múlva: jobb vagy rosszabb, de ugyanolyan már nem. Annyira megváltozott a világunk, a kommunikációs feltételek, annyi minden történt, hogy nem lehet ugyanúgy működtetni az RMDSZ-t, mint ezelőtt tíz, húsz vagy harminc évvel. 1989-hez képest egészen másak ma már az elvárások is. Példának okáért, tizenkét évvel ezelőtt, amikor mi Traian Băsescu felfüggesztését támogattuk, következett az európai parlamenti választás, akkor voltunk mi mélyponton. Akkor először esett harminc év alatt nyolcvan százalék alá a magyar közösségen belüli támogatottságunk, onnan kellett visszajönni. Ha innen nézzük, akkor most sokkal előrébb vagyunk. Harminc év alatt (a 2007-es mélypontot leszámítva) mindig nyolcvan százalék fölöttiek voltunk. Most például 85-86 százalékos a támogatottságunk, és még mindig van rengeteg olyan kisebb vagy nagyobb közösség, főleg a városokban, akiket meg kellene szólítanunk.

– Aki nem követi különösebben a politikai élet alakulását, viszont magyarnak tartja magát, az miért menjen el most szavazni?

– Mert az állam tiszteletét kérem minden állampolgár számára, és mert van egy olyan jövőképem a romániai magyarokról, a románokról, Romániáról, ami, ha részben vagy egészen megvalósul, akkor az országot élhetőbbé, biztonságosabbá tehetné.

– Pontosabban?

– Egy társadalomnak két nagy erőforrása van: az emberi és a természeti alapúak. Ha ezekkel jól gazdálkodik, akkor a jövőjét meg tudja tervezni. Mi ezekre teszünk most kísérletet, hogy ezekből az erőforrásokból, tartalékokból olyan víziót vetítsünk előre, amely jó a magyaroknak, jó a románoknak, jó az országnak. Mindent egybevetve azt gondolom, hogy az államfőjelöltek közül az első fordulóban, felkészültség és vízió tekintetében nyugodtan szavazhatnak rám, ez a jó választás!

(x)